

Truus was niet op haar mondje gevallen

door Leen Spaans

Met het standbeeld van Truus Wijsmuller-Meijer op de Gewelfde Stenen Brug in Alkmaar eren we haar door te laten zien dat ze bescherming bood aan de meest kwetsbare kinderen: vluchtelingen, ontheemden, oorlogsslachtoffers. Daarom hebben de beeldhouwsters Annet Terberg-Pompe en Lea Wijnhoven 28 kinderen als een rok om Truus gedrapeerd. In de Joodse wereld staat '28' voor kracht, veilig, thuis. Ze redde er veel meer, 10.000! Dat aantal wilde Engeland opvangen. Geen enkel ander land was zo ruimhartig. Tussen december 1938 en september 1939 begeleidde Truus drie keer per week grote kindertransporten per trein, die in Hoek van Holland eindigden, waar de boot naar Engeland wachtte. De kinderen kwamen voornamelijk uit Duitsland en Oostenrijk, ze waren niet van nut voor de nazi's, wèl hun ouders die omkwamen als slavenarbeiders in de concentratiekampen of meteen eindigden in de vernietigingskampen. Déze kinderen konden gered worden. 'Moeder van 1001 kinderen' werd Truus' bijnaam. Dat staat dan ook in vier talen op de sokkel.

Haar reputatie van volhouden, doordouwen, overtuigen, zo nodig brutaal, bracht haar na de oorlog in de politiek. In oktober 1945 werd ze gevraagd zitting te nemen in de nood-gemeenteraad van Amsterdam. Eigenlijk had ze daar in die chaotische dagen na de bevrijding helemaal geen tijd voor. Truus had het druk met het opsporen van ontheemde door Duitsland zwervende Nederlandse kinderen, van wie de ouders in de kampen waren omgekomen. En dan de kinderen die hier uit de hongerwinter kwamen en ondervoed waren, die moesten opknappen in Engeland, Zweden, Zwitserland en Denemarken. Truus regelde het. Maar ze ontdekte ook, dat de politiek haar wel lag. In 1949 bij de eerste 'gewone' verkiezingen komt ze voor de VVD met de meeste voorkeursstemmen

terug in de raad. Ze bleef er tot 1966, steeds weer op grond van genoeg voorkeurstemmen. Truus had een trouwe aanhang.

Maar ja, die reputatie...Truus had niet alleen maar bewonderaars. Er waren ook vijanden. Maar daar dankte ze haar tweede bijnaam aan: Truus, de stoomwals! Truus ging door met het goede werk en was voor menig collega-politicus een harde en een lastige. En aan fractiediscipline deed ze niet. Was ze het ergens niet mee eens, dan kreeg je dat te horen. Zoals die keer met de invoering van schoolmelk. In 1959 produceerde Nederland veel te veel zuivel. We hadden een boterberg en een melkplas. Om de boeren te helpen moest de hele Nederlandse jeugd aan de schoolmelk. De eerste grote publiekscampagne van de overheid was een feit: 'Joris Driepinter' wilde van elke Nederlandse schooljongen en schoolmeisje een 'melkbrigadier' maken. Als je drie glazen melk per dag dronk kreeg je een diploma en een embleem voor op je jas. Een grote M, die nu verward zou worden met de 'M' van MacDonalds. Truus was het er niet mee eens, als enige in de politiek. In de natuur kregen

kalfjes en lammetjes maar kort melk van hun moeder, een baby aan de borst duurde ook maar kort. Zoveel melk was niet goed voor de jeugd, vond Truus. Het duurde heel lang voor ze van de voedingsdeskundigen gelijk kreeg. Ze heeft het niet meer mogen beleven.

Bij haar afscheid van de politiek kreeg ze een mooi borstbeeld, dat Amsterdam nog koestert op het Bachplein. Voor haar politieke en sociale werk was er veel waardering, ondanks die reputatie. Soms heb je zo iemand nodig, die de waarheid zegt, beschaafd blijft, maar wel volhoudt. Dat was Truus.

08082020

